

I nagroda w VI Ogólnopolskim Konkursie Literackim „Płynąć pod prąd”

dla Magdaleny Celtner

z IV Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Rzeszowie

za pracę pt. „Contra spem spero – wbrew nadziei – zachowuję nadzieję”

w kategorii szkół ponadgimnazjalnych – proza

Contra spem spero – wbrew nadziei – zachowuję nadzieję

[...] niech nie opuszcza ciebie twoja siostra Pogarda

*dla szpiclów katów tchórzy – oni wygrają [...]*¹

Lutowa noc. Zimno. Ciemno. Brudno.
Zadrapane ściany. Twarda prycza. Bezsensowność.
Czyjś krzyk przerywa milczenie nocy. Przez kraty
w oknie wkrada się delikatna poświata księżycy.
Bóg – obrońca, świadek, towarzysz długich dni
i długich nocy. Usta mamrocą...

Jeśli jak owoc dojrzał do wieczności

I Bóg mnie do niej z więzienia powoła,

Wiem, że to będzie dowód Twojej miłości,

*Gdy śmierć męczeńska dotknie mego czoła.*²

Płk Łukasz Ciepliński ps. "Pług"

Ile jeszcze czasu zostało? Cienka granica między życiem a śmiercią... Przed oczyma
przewijają się obrazy sfinansowanego procesu.

[...] wszystko to odbywało się w małej dusznej salce

skrzypiała podłoga tynk opadał z sufitu

liczyłem sęki w deskach dziury w murze twarze

---

¹ Przesłanie Pana Cogito [w:] Zbigniew Herbert *Wiersze wybrane*, Wydawnictwo a5, Kraków 2011

² Paweł P., *Płk Łukasz Ciepliński zamordowany za wiarę, Ojczyznę, prawdę i sprawiedliwość.*, www.fronda.pl przedruk z:
<http://www.fronda.pl/blogi/nie-tylko-kaczmarek/pplk-lukasz-cieplinski-zamordowany-za-wiare-ojczyzne-prawde-i-sprawiedliwosc,7315.html> [dostęp z 27.03.16]

twarze były podobne prawie takie same
policjanci trybunał świadkowie publiczność
należeli do partii wyzutych z litości
a nawet mój obrońca łagodnie uśmiechnięty
był honorowym członkiem plutonów egzekucyjnych [...] ³

Proces Łukasza Cieplińskiego rozpoczął się 5 października 1950 r. Zarzucano mu współpracę z hitlerowcami podczas okupacji i działania przeciw władzy. Jego los był przesądzony. Proces miał prowizoryczny charakter. Oskarżonemu przerywano wypowiedzi, stosowano wobec niego przemoc psychiczną. Na nic zdały się tłumaczenia Cieplińskiego, że zarzuty są fałszywe, że nie zna on treści protokołów przesłuchań, że podpisywał je pod przymusem, że nie pamięta, co mówił, ponieważ często był nieprzytomny: *W czasie śledztwa leżałem skatowany w kałuży własnej krwi. Mój stan psychiczny był taki, że w tych warunkach nie mogłem sobie zdawać sprawy z tego, co pisał oficer śledczy.*⁴ „Trybuna Ludu”, pisząc o procesie, oskarżała Łukasza, określając jego i jemu podobnych mianem „zwykłej szajki szpiegów i morderców” działających na zlecenie „imperialistów”.

14 października 1950 roku sąd wydał wyrok. Ciepliński został pięciokrotnie skazany na śmierć. Obrońcy wnieśli apelację, ale Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie 16 grudnia 1950 podtrzymał wyrok. 20 lutego 1951 prezydent Bolesław Bierut odmówił skazanemu prawa łaski.

Gryps więzienny pisany przez Łukasza

[...] pozostało mu niewiele [...]

wybór gestu

***wybór ostatniego słowa [...]*⁵**

Na skrawku bibułki chemicznym ołówkiem Łukasz kreślił ostatnie słowa do żony i synka Andrzeja. Co po sobie zostawić? Tęsknota miesza się z żalem.

³ *Proces* [w:] Zbigniew Herbert *Wiersze wybrane*, Wydawnictwo a5, Kraków 2011

⁴ Paweł P., *Pplk Łukasz Ciepliński zamordowany za wiarę, Ojczyznę, prawdę i sprawiedliwość*, www.frona.pl przedruk z: <http://www.frona.pl/blogi/nie-tylko-kaczmarek/pplk-lukasz-cieplinski-zamordowany-za-wiare-ojczyzne-prawde-i-sprawiedliwosc,7315.html> [dostęp z 27.03.16]

⁵ *Pan Cogito o postawie wyprostowanej* [w:] Zbigniew Herbert *Wiersze wybrane*, Wydawnictwo a5, Kraków 2011

Ł. Ciepliński z żoną Jadwigą -
1946 r.

Wisiu, siedzę w celi śmierci. Śmierci nie boję się zupełnie. Żal mi tylko Was, sieroty moje najdroższe [...]. Wiem, że myślą, sercem i modlitwą jesteś stale przy mnie. ODCZUWAM TO. Widzę wówczas Twoją zbolatą buzię na procesie. Ty znasz mnie najlepiej, dlatego musiałaś boleć, słysząc te kłamliwe, prowokacyjne i krzywdzące mnie zarzuty. Bądź Wisiu dzielna. Przejdź nad cierpieniem z godnością i spokojem, i wiarą w sprawiedliwość Bożą. Tylko nam ona została. Cel Twój i zadanie to Andrzejek, wierzę, że go wychowasz na człowieka, na Polaka i na katolika, że przekazesz mu swoje wartości duchowe i silnie zwiążesz ze mną i ideą, dla której żyłem.⁶

Idź dokąd poszli tamci do ciemnego kresu

po złote runo nicości twoją ostatnią nagrodę [...]⁷

Powieki same opadają. Przed oczyma przewijają się obrazy... Czy to wszystko miało sens? A jednak tak trzeba było! Gdyby poszedł inną drogą, zaprzeczyłby wszystkiemu, w co wierzył, co dla niego najświętsze...

Płk. Ciepliński jako dowódca kampanii przeciwpancernej II 62 pułku piechoty w 1939 r.

Huk dział. Pył. Wychodzi duże przeciwuderzenie czołgów na skrzydło zgrupowania Kazimierza Heilmana-Rawicza. W odwodzie jest tylko jedno działo przeciwpancerne, przy którym stoi. Dowódca podjeżdża do niego galopem i każe przesunąć działo na właściwą pozycję. W czasie zmiany stanowiska pada celowniczy. Łukasz zeskakuje z konia, odtrąca zabitego i strzela.

Pudłuje. Wypuszcza kolejne pociski. Osiem czołgów, w tym dwa wozy dowódcze zniszczone. Przeciwuderzenie niemieckie jest nieskuteczne. Szybki odwrót kilkunastu wozów pancernych kończy ten fragment bitwy...

⁶ J. Wróblewski, *Grypsy pplk. Łukasza Cieplińskiego z Rakowieckiej: O moim życiu powie Tobie Mamusia*, www.fronda.pl przedruk za: <http://www.fronda.pl/a/grypsy-pplk-lukasza-cieplinskiego-z-rakowieckiej-robie,26596.html> [dostęp z 29.03.2016].

⁷ *Przesłanie Pana Cogito* [w:] Zbigniew Herbert *Wiersze wybrane*, Wydawnictwo a5, Kraków 2011

Za to, co wydarzyło się pod Witkowicami w 1939 r., za męstwo spotkał go ogromny zaszczyt, niezwykle odznaczenie - Order Virtuti Militari, który odpiął ze swojego munduru gen. Kutrzeba.

Nadeszły mroczne dni. Czas okupacji...Jak się miało okazać, walka o niepodległość wpisała się w całe życie Łukasza Cieplińskiego. Pełnienie funkcji komendanta Inspektoratu Rejonowego ZWZ–AK Rzeszów. Tylu ludzi. Tyle twarzy. Wielu z nich już nie ma... Przyjaźnie na krótko i na dłużej... Historia okrutnie zakpiła sobie z niego i jemu podobnych. W 1944 r. pojawia się złudzenie wolności, które szybko każe otrzeźwieć... Walka musi nadal trwać. Zmienia się jedynie twarz wroga. Nieudana akcja odbicia 400 więźniów AK z rąk NKWD. Współpraca z organizacją „Wolność i Niezawistość”. Objęcie funkcji prezesa IV Zarządu Głównego WiN. W ten czas wpisuje się też to, co dobre – ślub z Wisią i narodziny Andrzejka.

Andrzej - syn
Łukasza w wieku 3 lat
(w okresie pisania grypsów z
więzienia UB na
warszawskim Mokotowie)

[...] strzeż się oschłości serca kochaj źródło zaranne

ptaka o nieznanym imieniu dąb zimowy

światło na murze splendor nieba [...]⁸

Andrzejku! Ażeby nie zmarnować życia, [...] musisz starać się zająć odpowiednie stanowisko społeczne. Celem tego nie mogą być osobiste ambicje, ale świadomość i wiara w ideały, które Tobie mają przyświecać.

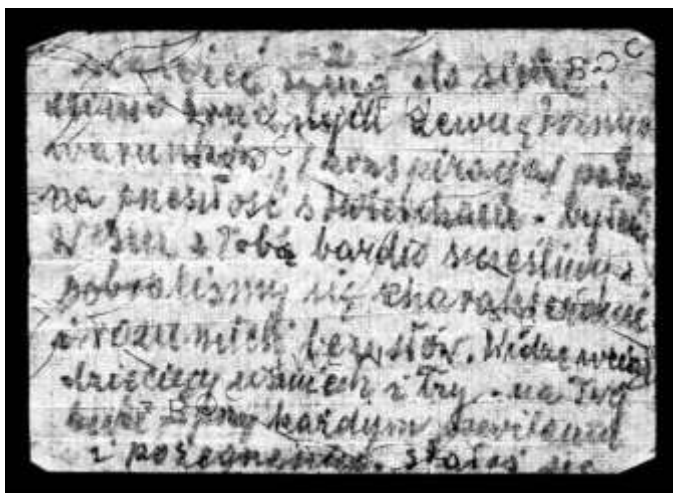
– Droga do tego prowadzi przez wartości charakteru i umysłu. Przez głęboką wiarę w słuszność celów. – Pamiętaj, że o wartości człowieka stanowi w pierwszym rzędzie jego charakter. Musisz go szkolić drogą różnych wyrzeczeń. Silna wola, pracowitość, odwaga, inicjatywa, prawdomówność, godność osobista, narodowa i ludzka – oto elementy, na które zwrócić musisz specjalną uwagę. Bez silnego charakteru nie osiągniesz żadnego celu. [...] Bądź posłuszny i kochaj Mamusię za siebie i za mnie. Pamiętaj, że jest to jedyna istota, która żyje Twoim szczęściem i zawsze Ciebie zrozumie, i nigdy nie opuści w potrzebie.⁹

[...] ocalałeś nie po to aby żyć masz mało czasu trzeba dać świadectwo [...]¹⁰

⁸ *Przesłanie Pana Cogito* [w:] Zbigniew Herbert *Wiersze wybrane*, Wydawnictwo a5, Kraków 2011

⁹ J. Wróblewski, *Grypsy pplk. Łukasza Cieplińskiego z Rakowieckiej: O moim życiu powie Tobie Mamusia*, www.fronda.pl przedruk za: <http://www.fronda.pl/a/grypsy-pplk-lukasza-cieplinskiego-z-rakowieckiej-robie,26596.html> [dostęp z 27.03.2016].

¹⁰ *Przesłanie Pana Cogito* [w:] Zbigniew Herbert *Wiersze wybrane*, Wydawnictwo a5, Kraków 2011

Gryps więzienny pisany przez Łukasza

Andrzeju! W trakcie okupacji niemieckiej dowodziłem inspektorem rzeszowskim. Podlegało mi około 20 000 ludzi. Wielu z nich zginęło w walce o Polskę i o duszę Narodu Polskiego, wielu jest mordowanych obecnie. W pracy i walce widziałem tak wielkie umiłowanie Ojczyzny, bohaterstwo i bezgraniczne poświęcenie i oddanie Sprawie [...] Chciałem opisać ich

sylwetki i czyny, by nie poszły w zapomnienie i przekazać je historii. [...] Wierzę, że gdy mnie zamordują, zabierze moją duszę Królowa Polski do swych niebieskich hufców – bym mógł Jej dalej służyć i bezpośrednio meldować o tragedii mordowanego przez jednych, opuszczonego przez pozostałych Narodu Polskiego.¹¹

Jadwiga Cieplińska - wdowa po Łukaszu - ok. 1965 r.

[...] oddycham płytko bo naprawdę nie wiem

ile minut powietrza jeszcze mi zostało [...]¹²

I nadeszła... Śmierć okrutna, brutalna, w zapomnieniu... w pośpiechu połknięty medalik, jedyny dowód tożsamości i pamięci...

Egzekucja rozpoczęła się o godz. 20.00. Podprowadzono go na miejsce kaźni, a kat strzelił w tył głowy. Ciało nie wydano rodzinie. Pogrzebano go w nieznanym do dziś miejscu. Tak 1 marca 1951 roku zginął ppłk Łukasz Ciepliński.

[...] Przebacz, ja nie mogłem inaczej żyć - Wisiu! Wisieńko.

Łukasz¹³

¹¹ J. Wróblewski, *Grypsy ppłk. Łukasza Cieplińskiego z Rakowieckiej: O moim życiu powie Tobie Mamusia*, www.frona.pl przedruk za: <http://www.frona.pl/a/grypsy-pplk-lukasza-cieplinskiego-z-rakowieckiej-robie,26596.html> [dostęp z 27.03.2016].

¹² *Proces* [w:] Zbigniew Herbert *Wiersze wybrane*, Wydawnictwo a5, Kraków 2011

¹³ J. Wróblewski, *Grypsy ppłk. Łukasza Cieplińskiego z Rakowieckiej: O moim życiu powie Tobie Mamusia*, www.frona.pl przedruk za: <http://www.frona.pl/a/grypsy-pplk-lukasza-cieplinskiego-z-rakowieckiej-robie,26596.html> [dostęp z 27.03.2016].